

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 27. svečana 1874.

List 9.

Koledar za naslednji teden.

Sušec. Marc.

1. Nedelja 2. v postu. Evangelij: „Jezus se spremeni na gori.“ (Mat. 17.) — Sv. Evdoksija spokornica in sprječavka. Doma iz Samarije, se je podala v Helijopolj v Cilicijo, da je daleč od staršev in rodovincev ložej živela samopašno in razuzdano. S telesno lepoto je mlade in nespremišljene ljudi od daleč k sebi vabila. Nezmerno bogastvo si je pridobila, katero je v lišp in nečimurnost obračala. Več let je živela silno pregrešno in pohujljivo, — po vsi Ciliciji je bila znana. Ali neskončna milost Božja se je usmili, dobri Pastir je blizo, če ga bo hotla poslušati, kakor nekdanja Samarijanka. Zgodi se po Božji previdnosti, da popotni menih German prenočuje v hiši zraven njene hiše; le tenka stena je bila vmés. O polnoči vstane menih po navadi in glasno opravlja svoje molitve in branje, ki je bilo ravno od poslednje sodbe Božje. Evdoksija posluša in sliši besede sv. pisma v menihovem branji: „da pojdejo izvoljeni v nebeški svetlobi v večno veselje, hudobni pa bodo pahnjeni v večni peklenski ogenj, kjer bo jok in škripanje z zobmi.“ Ta menihov glas je bil za njo Božji glas, in ta glas je zbudil Evdoksijo iz njenega dolzega grešnega spanja. Besede: „sodba Božja — obsojenje v večni peklenski ogenj“ so jo tako presunile in prestrašile, da je meniha prosila, naj jo v keršanstvu podučuje, kar je tudi z veseljem storil, dokler se ni v svoj samostan vernil. Po tem jo še duhoven iz mesta podučuje in za sv. kerst pripravlja. Nekoliko dni se Evdoksija z vedno molitvijo, z oštrim postom, z britkimi solzami nad svojimi neštevilnimi grehi pripravlja za sveti kerst; škof Teodat jo kersti. Po sv. kerstu izroči škofu oskerbniku vse svoje nezmerno bogastvo, da naj ga po škofovi volji razdeljuje med uboge; svojim poslom, ki so bili njeni sužnji, podeli prostost in jim razdeli 2000 zlatov, sama pa se podá v ženski samostan. Tako je keršanstvo sužnjim okove snemalo in jih snema še zmiraj. Po smerti svoje prednice Katarine si device zvolijo Evdoksijo za prednico. Bog je to volitev poterdil s tem, ker je dal Evdoksiji dar čudežev. Deželni poglavar Vincencij, divji in kristjanom sovražljiv človek, ji ukaže glavo odsekati 1. sušca v začetku 2. stoletja pod cesarjem Trajanom.

Sveta spokornica nas s svojim zgledom uči, da naj nihče ne obupa nad Božjo milostjo, če je še tolik grešnik; toda nikar naj ne odlaša k Gospodu se verniti, dokler ga še kliče, in mu ponuja svojo milost.

Drugi godovi. Sv. Albin, šk. Angerski na Francoskem, sloveč zavoljo pobožnosti in neutrudljivega pri-

zadevanja, spačeno zakonsko življenje Francozov k keršanski svetosti in čistosti zavračati; umrl je l. 549. — Ss. Leon, Donat, Abundancij, Nicefor in 9 drugih sprič.

2. Ponedeljek. Zvelič. Karol Dobri, grof Flanderski, je bil sin sv. Kanuta, kralja Danskega, ki so ga zarotniki v cerkvi sv. Albana umorili (glej 19. pros.). Kraljica je s sinom Karolom bežala k svojemu očetu Robertu grofu Flanderskemu. Karol, od svoje matere pobožno izrejen, se je pridružil križanski vojski zoper Saracene, in je prišel v sv. deželo, kjer se je s hrabrostjo in pobožnostjo posebno odlikoval.

Bil se je potem povernil v svojo deželo, ter je bil dobrotljiv oče svojim podložnikom. Kako ljubeznjivo je za nje skerbil, nam to-le priča: Ko je dve leti zaporedoma bila slaba letina, in vsled tega velika dragina in lakota, je dobri vladar veči del davkov odpustil svojim kmetom; tudi je ta čas prepovedal ol kuhati, da se žito ni dražilo, in ubogemu ljudstvu odtegovalo. S svojim življenjem je bil kaj zmiren, da je tolikanj lože uboge nasitoval. Vsak dan je preživil več ko sto ubozih; tako je delal tudi na svojih pristavah po deželi. Ako je prišel v kako mesto, terg ali vas, so siromaki za njim derli in vse je obdaroval; brez darú ni nikoli nobenega pustil. — Če je zvedil, da kak mogočnik podložne stiska, ga je ostro kaznoval. Škofe in duhovne je posebno spoštoval, njih zapovedim se s ponižnostjo podvergel; rekel je: Božji namestniki so po Kristusovih besedah: „Kdor vas posluša, mene posluša“. Cerkvi je pustil vse pravice. Pri vsih svojih obilnih vladarskih opravilih je šel vsak dan k sv. maši, in tudi pogostoma k sv. Obhajilu. — Rimski cesar Henrik umerje brez naslednika l. 1125 in pervaki vsega kraljestva se zberó, da bi izmed knezov izverstnega cesarja si izvolili; izvolili pa so ravno Karola grofa Flanderskega. Karol pokliče pervake svoje dežele v posvet, kaj mu je storiti. Dobri pervaki, ki so ga zavoljo njegovih lepih čednost ljubili, in kot svojega očeta spoštovali, so ga priserčno prosili, da naj pri njih ostane, ker bi po njegovem odhodu dežela utegnila terpeti škodo. Bili so pa tudi hudobneži, in ti so mu prigovarjali, da naj le sprejme cesarsko krono, ker bi se ga bili radi znebili. Karol ravná po svetu dobrih in ostane vladar v svoji deželi. Hudobneži vidijo, da se ga po tej poti niso znebili, in sklenejo ga umoriti; to strašno hudodelstvo so dopolnili 2. suš. 1127.

Sveti grof moli pred altarjem Matere Božje, in takrat ga zarotnik Burhart s 6 suličarji napade, in mu z mečem preseka glavo. Bog je svojega zvestega služabnika koj po njegovi smerti in po tem na grobu poveščal z mnogimi čudeži; zarotnike pa je kaznoval s hudimi šibami.

Spoštuj duhovne, ker so služabniki Gospodovi! Če se služabniki kraljev in cesarjev častijo, mar služabniki Kralja vseh kraljev niso časti in spoštovanja vredni? Le dobri kersanski vladarji in njih služabniki so v srečo in blagor narodom, hudobni so šiba sebi in narodom.

Drugi godovi. Sv. Jovin in Bazilej sprič. — Sv. Lucij šk. — Ss. Absalon in Lorgij sprič. — Sv. Simplicij pap. spoz.

3. Torek. Sv. Kunigunda, žena sv. Henrika cesarja, je bila hči grofa Sigfrida in pobožne Hedvige. Starši so jo v strahu Božjem izrejevali in ji že v prvi mladosti vcepili v srce ljubezen do Jezusa. S svojim ženinom Henrikom, parskim vojvodom, je živila vse dni v deviški čistosti. Po smrti cesarja Otona III je bil Henrik izvoljen za rimskega cesarja, in 6. rožn. 1002 v Mogincu kronan, Kunigunda pa mesec poznej še v Paderborou. Poznejše sta bila oba po stari navadi v Rimu kronana od papeža Benedikta VIII. Vernivši se iz Rima je cesarica bolj ubožno živela, da je premogla več dobrega storiti za kersanske cerkve in samostane, kakoršne je dala zidati na mnogih krajih. Kakor se pa zlato v ognji skuša, tako se mora tudi čednost sv. cesarice v ognji britkosti še poskusiti. Dvorni gospodje so jo prav gerdo obrekli pred cesarjem in prešestva obdolžili. Ona pa je v tolikih britkostih klicala v pravično sodbo Božjo in Bog je čudovito poterdil njeno nedolžnost. — Strahovita pregreha, ki se težko dá popraviti, je obrekovanje. Strašna bo sodba za brezvestne lažnike in obrekovavce tudi današnjih časov, ki po časnikih, po romanih, v svojih družbah tako gerdo in neusmiljeno obrekujejo sv. Cerkev, njenega poglavarja, škofo in druge zveste služabnike, katoliške redove ali sploh pobožne osebe.

Sv. Kunigunda je po cesarjevi smrti 14. mal. serp. 1024 živela še leto in dan med svetom, potem pa se je umaknila v ženski samostan, ktereja je sama zidala, in preživela je v njem še 15 lét, ter srečno umerla 3. sušca 1040. Na njenem grobu se je godilo veliko čudežev.

O kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti); zakaj njega spominj je večn, ker je spoznan (je v časti) pri Bogu in pri ljudeh. (Modr. 4, 1.) —

Drugi godovi. Sv. Agapa in tovaršice sprič.; — ss. Marin vojak in Asterij sprič.; — ss. Hermeterij in Celedonij sprič.

4. Sreda. Sv. Kazimir, spoz., je bil sin Kazimira III, kralja Poljskega, in Elizabete Avstrijske, rojen v Krakovem 5. vinotoka 1458. Kazimir je izgled nedolžnosti in pobožnosti z mladih nog. Vsak dan je šel zjutra zgodaj k sv. maši, in je z veliko gorečnostjo molil. Marijo Mater Božjo je častil s posebno otročjo ljubeznijo, še mladeneč je zložil znano prelepo hvalno pesem, ktero je vsak dan pred njeno podobo klečé prepeval namreč: *Omni die — dic Mariae.*

Kazimir, zvesti sin matere katoliške Cerkve, je bil zgled vseh čednost, zlasti pa sv. čistosti. Bil je nevarno zbolel, in zdravniki so vso svojo umetnijo nad njim poskušali; pa zastonj. Svetovali so mu poslednjič pomoček, ki je bil zoper čistost, češ, s tem mu bo gotovo pomagano. Kazimir pa se zagrozi nad zdravniki, ki se ne sramujejo mu kaj tacega svetovati, ter pravi: „Rajše hočem umreti, kakor oskruniti svojo čistost.“ Ko se mu bliža smertna ura, prejme z vso pobožnostjo ss. zakramente, v poslednjih trenutkih derži križ v rokah, ima oči vanj vperle, ter ponavlja besede sv. pisma: „V tvoje roke, o Gospod! zročim svojo dušo.“ Sklenil je svoje pobožno življenje 4. suš. l. 1484 v 25. l. svoje starosti v Vilni na Litavskem, kjer je bil vojvoda. Na njegovem grobu se je zgodilo veliko čudežev.

Nobene stvari se bolj ne boj kakor mehkužnosti, ker ona vnema v človeku hudo poželenje.

Drugi godovi. Sv. Lucij pap. sprič. — Ss. Bazilij, Evgenij, Agatodorij, Elpidij, Eterij, Kapiton, Efrem, Nestor in Arkadij škofje sprič.

5. Četertek. Ss. Perpetva in Felicita sprič. (Spominj teh svetnic je 7. sušca in zavolj družega imenitnega godu tisti dan je popis le tih sem prestavljen.) Leta 202 po Kr. je bil ukazal cesar Sevêr kristjane preganjati in moriti. Oblastnik Minucij v Kartagi je zapovedal 5 mladih kerstaželnih vjeti in zapreti; bili so ti le: Revokat in Felicita posla, Sekundul, Saturnin in Perpetva, imenitna gospá, 22 lét stara. Njen oče je bil že zeló priten malikovavec, mati je bila blezo kristjana; izmed njenih treh bratov naj mlajši Dinokrat je v 7. letu umerl, drugi se je za kerst pripravljaj, tretji je bil kristjan. Perpetva in Felicita ste bile omoženi. Ko so bili ti peteri v ječo peljani, se jim je pridružil Satur, blezo brat Saturninov in učenik peterih, ter se je dal z njimi vred zapreti.

Sv. Perpetva sama popisuje hudo terpljenje v ječi in skušnjave od lastnega očeta, kako jo je pregovarjal in med jokom prosil, da naj se usmili svojega ravno rojenega deteta in očetovih sivih lás, ter naj odstopi od vere. Znamenita je tudi prikazen njenega mlajšega že umerlega brata Dinokrata v ječi, iz česar je spoznala, da še trpi v kraju očiševanja. Rešila ga je s svojo molitvijo, kar ji je bilo potejeno v drugi prikazni. Iz pripovedovanja sv. Perpetve je očitno, da pred šestnajst sto leti so kristjanje ravno tako verovali v vice, kakor zdaj, in da so lažniki tisti krivoverci, ki pravijo, da je to izmišljaja. Zakaj je pa še tako mladi Dinokrat mógel v vicah terpeti? Sv. Avgustin méni, da naj berže se je bil deček, siljen od očeta, vdeležil kacega malikovavškega darovanja, česar pregrešnosti še ni prav jasno razložil, ali da je grešil zoper resnico, ali pa se omadežal s kakim pregreškom otročje starosti. Da je sedemletni otrok mógel po smrti toliko terpeti za svoje pregreške v očišlihu, preljubi! to nas mora s strahom napolniti in k reznemu premišljevanju buditi: kaj bode z nami zavoljo brezštevilnih pregreškov in pa skoz veliko lét?

Dolgo in strašno hudo je terpljenje teh spričevavcev, kdor more, naj ga bere v „življenji svetnikov“; tukaj zamoremo le še malo povedati o njih koncu.

Zaperti mučenci so bili na vse zadnje zverim nastavljeni, da bi jih končale in tergale. To se je godilo kakor v gledališu, ljudem za kratek čas. Nad ss. Perpetvo in Felicito je bila spušena divja krava, ktera je Perpetvo z rogmi kviško vergla, da je znak na tla padla. Čista gospá spazi, da ji je obleka stergana in iz sramožljivosti jo hitro skupaj zdergne. Ozre se po Feliciti in zagleda jo ranjeno od krave na tleh ležati, ter ji roko podá, da bi jo vzdignila. Gledajoče ljudstvo je vpilo, da ne nastavljati žen novemu napadu; toraj so jo odpeljali na stran. Druge spričevavce in tovarše so tergale druge zveri. Poslednjič so bili ranjeni spričevavci z ženama vred postavljeni na sredo prostora, tako so gledavci zahtevali, — in tam so bili do smerti posekani. — Taka je bila rimljanska „olika“, da ne občinstvo in ne visoki gospodje še s tako zdelanimi niso imeli usmiljenja! —

Perpetva in Felicita ste v toliki časti v sv. Cerkvi, da se pri vsaki sv. maši imenujete. —

Sv. Hadrijan sprič. — Sv. Evzebij Palatin sprič. — Sv. Teofil, šk. spozn. — Sv. Gerazem, pušavnik in spozn. ob Jordanu.

6. Petek. Spominj posvečenih tančic N. G. J. K. — Zveličana Neža, kraljeva hči na Češkem,

rojena l. 1205. Oče ji je bil Otokar I, češki kralj, mati pa Konštancija, ogerska kraljeva hči. V rodu je bila Nežica sv. Elizabeti in sv. Hedvigi. Bila je že zgodaj Bogu posvečeno dete, toraj pod posebnim njegovim varstvom. Več slavnih kraljevih ponudb v zakon je imela; pa previdnost Božja jo je vselej rešila tega, česar se je bala. Poslednjič jo snubi vdovec cesar Friderik sam; ko pa zvê, da je devica „Najvišemu svojo roko podala“, je s tim zadovoljen in odstopi. Živela pa je res ta deleč sloveča kraljeva hči edino le Bogu, bližnjemu v korist in svojemu lastnemu posvečevanju. Pod kraljevo obleko je nosila oster pas in slabo rašenino, zraven mehke postelje je počivala na terdih tléh, pri kraljevi mizi je pičlo jedi vživala, zjutraj zgodaj je hodila bosa in v tako prosti obleki k sv. maši, da je ljudje še poznali niso. Za terpeče človeštvo zida veliko bolnišnico in dva samostana. Poslednjič gre, kamor jo je Bog klical, namreč v samostan sv. Klare v Pragi, kjer kakor ponižna dekla bolnikom streže in živi v priljubljenem uboštvi in zatajevanji. Bog jo je že v življenji povelical z darom čudežev; obudila je od mertvih svojo sestro Ljudmilo. Umerla je v petek, 6. sušca 1282. Poslavljen je bila z mnogimi čudeži.

Pobožna duša! ako si si zvolila Kristusa ženina, mu bodi zvesta po zgledu zveličane Neže, ko bi še toliko in tako bogatih in imenitnih snubačev imela. Kaj so vsi pozemeljski snubači proti Kristusu? Še manj kot nič.

Ss. Viktor in Viktorin sprič. — Sv. Marcijan šk. sprič. — Sv. Konon sprič. — Sv. Bazilij šk. spoz.

7. Sabota. Sv. Tomaž Akvinski, cerkveni učenik, je bil sin plemenitih staršev, rojen 1226. Pet lét starega dečka so starši izročili očetom sv. Benedikta na gori „Kasino“. Mladeneč bistrega uma in blazega serca je v Napolji šole doveršil, in v sredi spridenih študentov sv. nedolžnost ohranil. V svojem 17. letu je stopil v samostan sv. Dominika. Vse se čudi, da je mladeneč visocega stanú svojo lepo obleko zamenjal s haljo uboze samostanskega brata. Starši mu žugajo s silo vzeti ga iz samostana; toraj beži na Francosko; toda brata ga pri Sieni zasačita in peljeta v očetov grad, kjer je dve leti v stolpu zapert molil in sv. pismo prebiral. Dve sestri ste ga obiskovale, da bi ga bile odvernile od njegovega poklica; pa je on nji preveril, da se odpoveste goljufnemu svetu. Brata mu nastavita zapeljivko, Tomaž jo pa z gorečim polenom zapodí, klečé hvali Boga, ter ga prosi, naj mu ledje opasé s pasom vedne čistosti; v spanju nato čuti, da sta mu dva angelja ledje opasala, in od tega časa ni čutil nobene mese ne poželjivosti. Po dveh letih zapertji ga sestra spusti v košari z okna in dominikanski bratje ga peljejo v samostan v Napolj. Ker pa na Laškem ni bil varen, ga pošljejo v Pariz, po tem v Kolin, kjer se uči pod vodstvom slavnega učenika Alberta Vélikega modroslovja in bogoslovja in je v vsih vednostih tako izvrstno napredoval, da je l. 1252 postal doktor sv. pisma in profesor bogoslovja na visoki šoli v Parizu. Sv. Tomaž je pisal veliko bukev; prašal ga je sv. Bonaventura, od kod zajema take lepe resnice; on pa mu sveti križ pokaže, rekoč: „To so moje bukke.“ Ko je nekda pod sv. križem molil, je slišal glas: „Tomaž! dobro si od mene pisal; kakošno plačilo hočeš prejeti?“ Tomaž je odgovoril: „Nobenega družega ne, o Gospod, kakor tebe samega.“ Sv. Tomaž je po prejetih ss. zakramentih sklenil svoje delavno življenje v 49. l. svoje starosti 7. suš. 1274. Po Laškem bodo jutri z velikimi slovesnostmi obhajali šeststoletnico tega velikega učenika. (Gl. Dan. št. 6. str. 47.)

„Pri vsih svojih delih in opraviilih ne išči sebe, ne svoje časti in hvale; ampak išči le Gospoda samega za plačilo.“

Ss. Perpetva in Felicita in tovarši Revokat, Saturnin, Sekundul in Satur, so bili zverinam verženi in po tem z mečem končani. (Glej 5. suš.) — Ss. Teofil, Pavel in Gaudijoz šk. spoz.

S. Pietro in vincoli. Sv. Peter v železji v Rimu.

(Spisuje Val. Gasperšič.)

Angel Gospodov je pristopil, luč se je zasvetila v ječi... in je Petra zbudil, in verige so mu padle od rók. (Dj. ap. 12.)

I.

Od cerkve Marije Device „della Valle“ zdajci stopamo na Kapitol, kjer stoji mestna hiša istega imena, in na hiši čerke: S. P. Q. R. To je: Senatus populusque Romanus: Rimsko starašinstvo in ljudstvo. Te čerke so v nekdanjem mestu, ko je Rim svetu postave dajal, pomen imele; zdaj pa z groba pozabljenosti izkopane, na čelo rimljanskega mesta natisnjene, oznanujejo kratkovidnost in ošabnost sedanjih Rimljanov. Srečamo o tej priliki starega moža, ki nam je z zabeljeno šalo razmeram časa spodobno razlagal te čerke tako-le: „Sono Pirati questi Romani“; roparji so ti Rimljani. Po slovensko bi smelo tudi točno in razumljivo se reči: „Sleparstvo pa kvari Rimljane.“

Pomudimo se pa na tem prostoru, kateri je imeniten za vesoljni svet, imenitnejši pa še za kristjane; zakaj dve veliki ideji nam tu pred očí stopate: ena ideja zmaganja, druga nezmagljiva; ena časna, druga večna; ena ajdovska, druga keršanska. Gledamo na bližnji „Forum Romanum“ in na razvaline, kjer so stali poganski tempeljni in bogovi, palače rimskih cëzarov, — pa Kolosej, trinoška neumnost, v katerem so nedolžne kristjane žertvovali terdoserčni očesni samopašnosti Rimljanov. „Stari Kapitol“, kjer so učeni govorniki, postavodajci, zmagovalci in cëzari očí vsega sveta na-se obračali. Ozrmo se proti klancu, „Esquillino“ imenovanemu, kjer stojite cerkvi „Sv. Peter“ in „Sv. Peter v železji“. Pod cerkvijo „S. Pietro in carcere“ (sv. Peter v ječi) se vidi globoko v zemlji strahovita — ječa sv. Petra in sv. Pavla, ktera aposteljna sta se prikazala na Eskvilinu kakor zora nove boljši dobe, keršanske dobe, — ktera aposteljna visoko razvijata zastavo: „omne principium a Christo“ — „ves začetek od Kristusa“ — in prideta, kakor potres, pod katerim pade zastava paganska: „omne principium a Jove“ — „ves začetek od Jova“ (Jupitra), prvega boga poganskega Rima, in z njim vred se vsi drugi maliki zgrudijo, pogreznejo v „Forum Romanum“. Ta aposteljna sta sicer v ječo pahnjena, ali keršanski duh se ne dá zapreti, ne vkleniti, ne v smert obsoditi; temveč on z žarkom ljubezni in resnice prežene temoto laži in hudobije — kakor solnce noč; kateri duh, čim več sovražnikov in Neronov se proti njemu vzdiguje, tim lepše zmaguje in se v čudoviti svetlobi leskeče.

Stopimo v baziliko „sv. Petra v železji“. Vidimo ob desni veliko marbeljnasto podobo, ki kaže Mojzesa. Ne bi omenili štatve, ako bi ne bila tako izvrstno delo, da prvi laiki podobar „Michel-Angelo“ (Mikel-Andželo), ko jo je doveršil, jo je s kladvom udaril, rekoč: „Govôri Mozes!“ Blizo te podobe je svetinjski hram, v katerem se hranijo verige, vklepniki sv. Petra. Med sve-

tinjami keršanstva iz starodavnosti so oklepniki sv. Petra in pa groba ss. Petra in Pavla imeli predstvo pred drugimi svetinjami. Neutajljivi čudeži, ki so se po teh okovih godili, in češenje, katero so prvi kristjani in Rimljani taistim skazovali, so tudi znamenje, da duh sv. Petra je nad nami, in da milostni blagri so od Boga pribranjeni tistim, ki jih častijo. Če pa so ti oklepniki čudoviti, ne bode njih povest brez zanimivosti in korigisti.

(Dalje prih.)

● časnikarstvu, zlasti liberalnem.

(V kat.-pol. besednici 8. sveč. govoril prof. Marn.)

(Dalje.)

Tako se glasi Alb. Stolzova tirailica časnikarska. Krepka pa bridka je, kaj ne, toda — resnična.

Naš slovenski Alban Stolz, s katerim se res ponašati smemo Slovenci vsi, Anton Slomšek, je pisal že l. 1848 o slabih knjigah in časnikih, kaj so, kako nevarni in škodljivi, kdo jih pisari, kako se jih varovati itd. Drevesa, pravi, na katerih raste prepovedan sad, so nekeršanske pisma, škodljive bukve, zapeljive novice. One so za dušo, kar je žganje za truplo. Človek tako dolgo pije, da obnori — tako dolgo bere, da pravo vero in pamet zgubi. — Kdo pa jih pisari? Pomagavci in najemniki tiste kače, ktera je Eva zapeljala, neverci, krivoverci in razujzdanci... Kar s svojim jezikom ne dosežejo, mislijo s peresom povaljati... Naj bi ti poznal človeka, ki take pohujšljive, nesramne in pregrešne knjižurice še tak sladko in mično piše, bi mu pa v serce vidil, gabilo bi se ti takih bukev brati, hujši kakor bi v mlečni kaši grila ali pa podgano najdel! — So tudi taki gladuni ali lačenbergerji, ki radi dobro pijejo in mastno jedó, delati pa nočejo ali pa ne znajo. Jeziček jim pa dobro gre, tudi però gladko teče. Boga in sveto vero v nemar pustijo; njih bog je njih trebih. Sveto keršansko cerkev in duhovnike čertijo, ker se bojijo posvarjenja.

Škoraj grozno je, kar Slomšek še dalje piše od knjižnih judov, ki tako škodljivo robo ljudem ponujajo. Likebi, ki žganje tabernaje, so slabi, gerdi ljudje; pri njih drugi pamet in zdravje zapijajo. Kerčmar, kateri vino z žveplom kadil in s svinčanim sladkorjem sladi, je skriven človekomor; on svoje pive po malem, da ne vedó, ob življenje dáva. Oštir, ki nesramne natakarice ima in z njimi razberzdane možune mika, je pekla ključar; njegova hiša je peklena lopa, gnjezdo nar hujši pregrehe. — Še hujši je gospodar, naj bo gospod ali kmet, ki ljudem slabe knjige ali pa bogotajske novine daja; pri njem se duše morijo.

Kako pa se jih varovati? Škodljivih bukev in zapeljivih novic ne kupovati, pravi, pod smertnim grehom. V tovarnah ali fabrikah le tako blago pridno delajo, katero ljudje radi kupujejo. Ako na blago kupcev ni, tudi dela ne bo. Bojo gerdi pisuni stradali, se ne bojo takega dela držali, bukvoprodu ne prodajali, potepuhi ne raznašali itd.

Sreča velika je za Slovence, da dozdej še nimajo ne škodljivih bukev, ne zapeljivih knjižnic, ne lažljivih novic. Nemške ropotije take je pa že toliko, da je strah. — Tako je pisal Slomšek l. 1848 (Prim. Cerkv. časopis l. 3-7). Kako bi pač pisal l. 1874, kadar je nemške take ropotije po naših krajih dokaj, in se slabih knjig in časnikov Slovincem ne manjka že tudi v jeziku slovenskem!

Šesta velika moč je časnikarstvo; sedma je pa „die Kanzel“, piše dr. A. Wiesinger; t. j. leca,

beseda na leci, živa beseda, bodi si domá, v šoli ali v cerkvi, v srenjskih, deželnih ali državnih zborih, na ljudskih taborih, v katoliških besednicah itd. Kdo ne misli pri tem koj na glasoviti „parlamentarizem“, ki vlada sedaj po svetu? Koliko moč ima živa beseda! V tem smislu je sporočil že sv. Janez II, 12: „Veliko bi vam imel pisati, toda nisem hotel s papirjem in črnilom; upam namreč priti k vam in iz ust do ust govoriti, da bode polno vaše veselje.“ — Koliko premore jezik! — Kakor vodi slaba berzda močnega konja, in majhno kermilo veliko ladijo; ravno tako majhen jezik napravi velike reči. Jezik pokončuje kakor ogenj. Glejte, majhen ogenj velik gojzd zažge! Tudi jezik je ogenj, zapopa dek vse hudobije, vnet od pekla, zažge tek našega življenja. Nepokojna hudoba je, poln smertnega strupa. Tako piše o jeziku sv. Jakob 3.

Ko bi ob njegovem času razgrajala bila že kuga časnikarska, kakor razgraja v naši dobi, bil bi sv. Jakob morebiti pisal: Tista slaba berzda, tisto malo kermilo je časnik. Kakor majhen ogenj je časnik, in ako je slab, hudoben, zabavljiv, pokončuje kakor ogenj, in zamore zapeljati v vsaktero pregreho. Slab časnik je spaček, ki toliko premore, da s svojim pisarjenjem popači lahko človeka za vse njegovo življenje, tako da v njem vse strasti goré, zlasti če časnik služi peklu, če ga vodi satan. Koliko nadpolne mladine nam je poginilo tako že po brezbožnem časnikarstvu poslednji čas, kar mnogi na pr. v Gradcu in na Dunaju noč in dan tičijo v njem, in kar so slabi časniki nekterim vsakdanja hrana, jutranja in večerna molitev, vsa služba božja! Dvojne tovarše na tem svetu imamo, katerim svoje serce radi predamo, piše spet Slomšek, in ti so: prijatelji pa knjige in časniki. Dobri nam v nebesa pomagajo, slabi nas v pekel vlečejo (Cerkv. časop. l. 1848).

Kuga časnikarska je ravno v Avstriji postala tolika, da je nedavno znan liberaluh dejal očitno: „Stem časnikarstvom se vladati ne dá.“ In F. Lassalle, jud pa ljudovladskih delavcev voditelj, je (Vit. Weltausstellung ausser d. Prater v. A. Scherner, 1873) spregovoril kar naravnost: „Lažljivost časnikarstva, njegova skaza in nenravnost je tolika, da jo presega le še njegova nevednost. Prežalostnega serca, vendar brez pomislika rečem, ako se časnštvo naše ne spremeni popolnoma, ako sedanja kuga časnikarska razgraja še 50 let, mora duh našega ljudstva pokvariti in pogubiti se prav do dna. Naj razumniše ljudstvo na svetu, Gerki namreč, bi takega časnikarstva ne bili preživeli. Da se zaradi gerdega dobička s strupom kvarijo vsi vrelci ljudskega duha in da se ljudstvu po tisuč cevéh dan na dan nudi duhovna smert, — to je hudodelstvo največje, katero se mi gnjusiti more.“ In po „Weckstimmen — die Ver-seucher“ — (Eine Scene v. Conrad von Bolanden) l. 1873 dobri kmetič Josipič pravi: „Kužnik je zanikar-než, ki po deželi razširja kugo, kateri po časnikih kuži ljudi z lažmi, obrekovanjem, pohujšljivim pripovedovanjem ter verskim zabavljanjem. Taki cepci so liberalni, brezverni časnikarski pisarji.“ Nato pa po svetem pismu in po pameti razkazuje svojemu nasprotniku, kako je ravnati s to kugo: „Ako kdo k vam pride in ne pri-nese tega (Jezusovega) nauka, ga nikar ne sprejmite v hišo in nikar ga ne pozdravljajte (t. j. ne pečajte se z njim). Zakaj kdor ga pozdravi, se njegovih hudobnih del deležnega stori.“ Jan. II, 10. 11. Pozdravljanje, še bolj pa gostoljubno sprejemanje je naznanjalo, da kdo koga spozná za svojega prijatelja, za tacega, ki je bil z njim enacih misli: kdor toraj krivoversk časnik, od kterege vé, da pride krivoverstvo razširjat, v hišo sprejme, se z njim pečá, pogovarja itd., se vdeleži razširjanja krive vere in naznani, da je s krivovercem enacih misli, da krivoverstvo podpira in pospešuje, razodeva se pri-

jatelja in podpiravca krivoverstva, nasproti pa sovražnika in zatiravca prave vere. — Drug razlog mu skaže pa iz lastne pameti in poterdi na zadnje tudi z besedami ev. pisma: „Ako kdo za svoje in zlasti za domače nima skerbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika.“ I. Tim. 5, 8.

(Konec prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Odbor katoliško-politiškega društva je poslal naslednjo resolucijo našemu poslancu via. rod. gosp. grofu Barba-tu, s prošnjo, da je bode vradno izročil državnemu zboru.

Slavni državni zbor!

Od časov apostolskih vsakemu v resnici katoliškemu kristjanu velja kakor ločivno znamenje, da spoznava vero v „eno, sveto, apostolsko katoliško Cerkev.“

To spoznanje je v bistveni, neločljivi zvezi z evangelijsko zgodovinsko resnico, da Kristus Gospod včlovečeni Sin Božji, „kteremu je vsa oblast dana v nebesih in na zemlji“, je Svojo oblast izročil apostelnom in je s tim Sam po moči Svoje božje oblasti dal temeljne določila za tisto vstavo, na ktere podlagi se je imela Cerkev kakor Njegovo kraljestvo na zemlji skazovati, kakor zveličavna naprava za vse narode razvijati in ostati do konca časov. S to na božji oblasti vtemeljeno vstavo stoji in pade Eša prava apostolsko-katoliška Cerkev Kristusova. Kdor bi jo v svobodnem skazovanju njenih na vstavi njenega božjega Začetnika zastavljenih oblastij hotel zaderževati, bi se reklo, da jo hoče odtergati od tiste podlage, na kateri edini je ona zmožna obstati, — reklo bi se prenarediti jo v spako prave Cerkve, izročiti jo revnemu hiranju in še revnišemu poginu — ko bi bilo to kdaj mogoče. In — ako bi se tudi ne ozirali na neslišano žaljenje božje pravice — je in ostane derzovito protislovje zoper vse postavne umoslovja, ako bi kdo po eni strani katoliško Cerkev kakor pravno obstoječo spoznati, po drugi strani pa bi ji hotel jemati pravico, tako in po takem načinu obstati, kakor in po katerem načinu edino in samo po volji svojega božjega Začetnika in na podlagi svoje božje vstanove obstati more in mora.

Tako umoslovno nasprotje, tako brezobzirno žaljenje božje pravice neutajljivo razodevajo četere postavne osnove, ki že njih predloga v državnem zboru sama na sebi vsako v resnici verno katoliško serce mora nar globokeje v dušo užaliti, in vsiluje se mu nehoté prašanje: Je mar v Avstriji že tako deleč prišlo s katoliško Cerkvijo — v tej Avstriji, ki je po vsi svoji preteklosti, po svoji starodavni vladarski rodovini, in po svojem prebivavstvu po naj večji večini katoliška, bi bilo tedaj že tako deleč prišlo, da se more o nji obravnavati in pogajati kakor

o kakem posestvu brez gospodarja? Morajo kali ravno katoličani na Avstrijskem brez izdajstva nad svojo Cerkvijo take naredbe sprejemati, zoper ktere bi sleherno družih postavno priznanih verospovedanj določno protestiralo, če tudi ne s enako načelno pravico in s tako tehtno dolžnostjo?

Preobširno in namenu pričujočega pojasnila manj primérno bi bilo, ako bi v zadevnih postavnih osnolah hotli po posameznih točkah skazovati, koliko da taiste neopravičeno segajo v cerkveno okrožje, ktero po božji naredbi gre cerkveni oblasti, in so zraven tega tudi še v nasprotju z besednim pomenom členov 14. in 15. državne temeljne postave od 21. grudnia 1867. Zadosti bodi, ako povdarimo, da te osnove, ker izhajajo iz protikršanskega načela državine naj viši oblasti nad Cerkvijo, hočejo prostost in samostojnost katoliške Cerkve v železje djati in jo pod državino gospostvo podkloniti, da oné izviri in vstanovitvi naše svete apostolsko-katoliške Cerkve božji značaj kar naravnost odrekujejo. Po drugi strani pa te predloge tudi praznote, ki se je naredila po razrešnji s sv. Stolom storjene pogodbe, dotlej pravno napolniti ne morejo, dokler tako enostransko in samovoljno razrešenje mora veljati za žaljenje tiste natorne in narodopravne pravice, na kateri je zastavljena neprelomljivost pogodb sploh, še posebej pa te pogodbe, te zaveze, ki je bila 18. avgusta 1855 s sv. Prestolom tako slovesno sklenjena.

Pač se potreba teh predloženih postáv hoče vterjevati s tim, da se katoliška Cerkev kakor državi nevarna zaznamnuje; toda — brez ozira na to, da v takem vterjevanju se priznava spoznanje, da novošegna država se s katoliško Cerkvijo ne more zlagati, zato ker Cerkev zvesto hrani večno resnico in večno neodjenljivo pravo — še tudi vsakdo, ki ima zdravo pamet, lahko previdi, da omenjene postavne predloge, ako dosežejo postavno veljavo, ne le dozdevnih nevarnost ne bodo mogle odvracati, temveč bodo tudi resnične državno blagostanje napadajoče nevarnosti vzrokovati morale.

Zakaj kakor gotovo „Justitia“ ko „regnum fundamentum“ ostane glavni in neogibni pogoj za mirni, varni in vspešni razvoj občinskega blagostanja, — tako gotovo javni občinski blagor državní ne more vspeševati, tako gotovo mora ravno nasproti v nevarnost priti, ako je milijone in milijone državljanov po državni oblasti v svojih naj dražjih in naj svetejših — ker verskih koristih žaljenih, žaljenih s tim, da deželska oblast neopravičeno v cerkveno okrožje sega takó, da verniki morajo ali zatajiti svoje vérske prepričanje in državni postavi pokoršino skazovati, — ali pa zvesto se držati svojega vérskega prepričanja in državni postavi pokoršino odpovedati.

V tem namreč noben razumen in veren katolišk kristjan ne more v dvomu biti, da s priznanim načelom državinega nadgospodstva čez katoliško Cerkev kakor cerkev Kristusovo, in s priznanjem vsih nadaljnjih na to načelo zastavljenih določil je djansko izrečen odpad od katoliške Cerkve kakor Ene prave Cerkve Kristusove, kakor tudi v nadaljnjem neogibljevem nasledju odpad od Kristusa Gospoda, Boga in Odrešenika svetá.

In ako je dalje po spričevanju zgodovine čisto gotovo, da poskušnje, Cerkev Kristusovo pod državino oblast spraviti, od naj davniših časov blagra dotičnih držav kratko in malo niso za stalno pospeševale, temuč so ravno nasprotno dosegale: se tudi z zgolj patrijotiskega stališa ne more dosti obžalovati, da se enaka poskušnja zdaj tudi v prevagljivo katoliški, po politiskih in narodovnih boritvah že brez tega zadosti razdjani Avstriji vsilovati žuga.

Prešinjen s prepričavno močjo le-tih predstavljenih načel in misel, se odbor katoliško-politiškega društva v Ljubljani dolžnega čuti skleniti in slavnemu državnemu zboru naznaniti naslednjo

Resolucijo:

Oziroma na to, da slavnemu državnemu zboru za nadaljno obravnavo predložene verske postavine osnove naravnost nasprotujejo božjemu pravu, katero je bistvena lastnija katoliške Cerkve kakor naprave Jezusa Kristusa na podlagi ustanovitve, katero ji je dal sam božji Odrešenik, in tedaj te osnove djansko tajé katoliško Cerkev kakor na božjo naredbo zastavljeno napravo;

oziroma na to, da ravno te postavine osnove so v nasprotju s členoma 14 in 15 državne temeljne postave od 21. grudnia 1867; oziroma dalje na to, da zadevne osnove imajo v sebi obilne kali k bolečemu znemirovanju vestí, k beganju edinosti in miru med državljani, kar tudi splošnega državinega blagostanja nikakor pospeševati ne more, katoliško-politiško društvo v Ljubljani meni, da je dolžno to-le pojasniti:

Predložene osnove za verske postavine, bodi si s stališa katoliškega verskega nauka, bodi si s stališa državnih temeljnih postav, se morajo spoznati kakor neopravičeno seganje v posvečeno področje katoliške Cerkve, in ne manj s stališa avstrijskega patrijotizma kakor silo obžalovanja vredno, očitnemu miru nevarno žaljenje vestí in verske svobode; toraj, ako bi brez prasanja in porazumljenja k temu opravičene cerkvene oblasti postavsko moč dobile, bi vernega katoliškega kristjana ne mogle v vesti vezati.

— Pojasnjenje. „Naroda“ terpinči strast: duhovne iz služb preganjati, in rad pové, da tá in tá za kako službo ni sposoben. Nam pa se hoče dozdevati, da tudi za časnikarja ni odveč sposoben, kdor celi narod, za

kterega méni pisati, v njegovem verskem občutku osorno žali, in še posebej, kdor se sicer zjutraj na persi udari in meni, kaj ko ne bi več „osebno politiziral“ ter steklo ljudi popadal? — zvečer pa več ne vé, kaj je zjutraj obetal, kdor sicer vedno govori, da vera ni v nevarnosti, pa jo z vzo togoto sam teptá.

Take misli so nas obhajale, ko smo prečitali v nedeljski številki „Narodov“ togotni, že večkrat ponavljani napad na vse skozi spoštovanega g. prof. J. Marna, zdaj zavolj njegovega govora v kat. pol. besednici o liberalnem časništvu — in pa hujše od Tagblatta, kateri je undan vsaj počakal, da je bil g. Flisov govor natisnjen. Kakor lani vsled govora o ss. Cirilu in Metodu — je letos bersnil iz sebe svoj črni žolč ter k lanskim psovkam pridjal še nekatere zabavljice. Odgovor so mu lani že v „Danici“ dali pošteni učenci, kateri objektivno presojajo prof. Marnovo djanje in nehanje, ne pa subjektivno in po strasti, kakor pisavec omenjenega spisa, ki brez vsake spodobnosti „duhomorno“ napada gospoda, od kterega, ne mara, ravno dosti tega sam ima, kar slovenščine zná.

Ne „Slov. Narodu“, tudi njim ne, kateri g. profesorja poznajo, ampak občinstvu, katero ga manj pozná, povemo zlasti na besede: — „učitelj, ki niti mature ni naredil, druge izpite pa po duhovenski protekciji izprosil“ — naravnost to le: G. J. Marn je učenec po vsih šolah bil med izverstnimi, kakor kažejo šolski letniki; v 7. gimnaz. razredu n. pr. je bil med 53 součenci prvi in edini premijant, v 8. l. 1850 med 39 učenci drugi; po hudi bolezní — malo trdnega telesnega zdravja — mature celo delal ni, vendar mu je po doveršenih bogoslovnih šolah bilo na ponudbo dano iti na Dunaj, ali — želel je v duhovski službi delati na deželi. Že drugo leto pa ga nenadoma z dežele pokličejo na gimnazijo (česar prav dobro pomnimo), l. 1859 po postavno opravljeni preskušnji ga postavijo za kateheta na gimnaziji; koj naslednje leto naredi — brez vsake „duhovenske protekcije“ — ravnatelj mu je bil J. Nečasek, nadzorNIK pa Fr. Rigler — pred navadno komisijo na vseučilišču preskušnjo iz slovstva slovenskega, ter je bil l. 1863 brez vsaktere prošnje od njegove strani — še celo brez svoje poprešnje vednosti — postavljen za pravega profesorja slovenskega slovstva na viši gimnaziji ljubljanski. — To, to je istina. On, ki ni prosil ne v Ljubljano, ne za kako oprostitev, celo za službo slovenšine ne, kako more si izprositi, kar mu očita „Nar.“? Gospodje vladni v Ljubljani in na Dunaju, ki so to storili, so morali veliti, zakaj tako delajo. Kdor prof. Marna pozná, kdor je čital n. pr. v lanskim „Novicah“, kar je o njem pisal prof. Makušev itd.; in — kdor čita nekdanjega učenca njegovega zabavljice v „Sl. Narodu“, pač vidi, kako le tá dan prevrača v noč! Neimenovan, pa prizadet se je oglasil; glas vesti je to, kakor je čutiti. Naj premišluje vez ta govor, in za nobenega ne bo bolj prav, kakor za njega samega, ako pride o pravem času še k zavednosti.

— Farnim pa srenjskim predstojništvom v prevdarek. Od mnogih premnogih krajev prihajajo tožbe, da so vsled novih šolskih postav gospodje učitelji po deželi petje in orgljanje pri službi Božji ali že popolnoma popustili ali ga v kratkem bodo, ali da ga oskerbujejo tu pa tam le z veliko težavo in sitnimi pogoji, proti presiljeni plači itd. Koliko moč ima lepo petje in primérno spremljevanje na orgljah, kdo ne vé? Škoda res, da se v naši škofiji v tej zadevi ni doslej poskerbelo, kako bi se v okom prišlo tej pritežnosti. Morebiti bi prav bilo, ko bi v Ljubljani, n. pr. v Alojznici, ali v bogoslovnem semenišču, kjer se že uči petje in godba, napravila se za potrebo šola za orgljanje. Po mnogih krajih so spretni

cerkveniki ali mežnarji in drugi zmožni mladenči, ki bi se tega posla radi poprijeli, in marsikdo bi v ta namen daroval rad precej. Kaj morejo samouki? Nekaj znanstvenega poduka je neogibno potreba. Sprožiti se mora kaj, in dalo bi se storiti to morda, ko bo o letnem zboru podpornega društva duhovskega več gospodov v Ljubljani. Morebiti bi se ob enem na več krajih ali po več mestih vstanoviti dale take vadbene šole? Dobi se morebiti tu ali tam kdo, ki je zmožen tako šolo začeti. — Tudi iz te-le misli se utegne kaj napraviti: V Šenklažu, tudi drugod po mestih, imajo stalne mašne strežaje ali ministrante, kateri čez dan velikrat brez dela okrog letajo. Ali bi ne bilo dobro, da bi se takim prilika dala učiti se orgljanja in nekoliko njih zaslužka, zlasti v Šenklažu, kjer veliko dobivajo, bi se učitelju orgljanja za plačo obernilo? Cerkvenih opravil se že tako naučijo, naučili bi se bolj zmožni še orgljanja in imeli bi sčasoma od tod dobre in cerkvi vdane organizacije. V takem primerljiveju bi se marsikteri ponudili, ki so bili tudi že v kacicah latinskih šolah. — Prevdarite rojaki, posvetujte se in storite, kar je prav in potrebno v čast Božjo in v blagor vernikov.

Iz Vinone v Ameriki piše preč. gosp. misijonar Al. Plut prijatelju 18. grudna 1873 in pravi med drugim: „Molitev prijatelju nam je pomagala, da smo srečno pot dokončali, ker tri dni smo imeli hud vihar, in ko smo bili prišli do Novo-fundlandskih klečēt (New-Foundland banks), kjer je morje plitvo, smo noč in dan imeli tako gosto meglo, da ni bilo moč cele barkene enkrat viditi, in pišal se je glasila vsako minuto, da se ne bi s kako drugo barko terčili.

Zdaj, hvala Bogu! popolnoma zdrav in opočit delam po mnogih občinah. Moja radost je moja katoliška šola, katero sem pred 3 leti vstanovil. Učiteljice tri iz reda Marije Device (Notre Dame) neutrudljivo oblažujejo mladež. Kolika radost mi je, kadar koli mi čas dopusti učiti otroke Boga spoznavati in čez vse ljubiti! To ni tako suho, kakor dan na dan razlagati: „Was ist die Satzlehre, Satzverbindung, starke Verba“ itd. (Pa joj! to je že spet greh zoper „precartano novo omiko“, — kajti „starke Verba“ to se šteje k „omiki“; Boga spoznati pa ne več po blagem „napredku“. Vr.) Dve sto otrok imam v šoli, in v 3 misijonih na deželi jih je tudi blizo sto in petdeset podučevati. Naša mladina napreduje v čednostih in je boljši kakor njih starši, kateri so mlačnost prinesli še iz Evrope. Tukaj se ne sramuje izobražen mladenec in berhka deklina vsak mesec pristopiti k sv. Obhajilu...

Naših slovenskih duhovnov sem že tri vidil, kar sem se v Ameriko povrnil, gg. Trobeca, Stariha in benediktina Rajgeljina... Najberže ne bom več dolgo v Vinoni. V našo škofijo pridejo za nekoliko mesecev oo. jezuiti, katerim so naš škof ponudili dve mesti, da si izvolijo, Mankato in Vinono.

Moč molitve.

Kako še vselej pomaga molitev za terdovratne grešnike, priča naslednja dogodka iz severnega Češkega. Več lēt in veliko ste molili mati in hči k naši ljubi Gospej za spreobrnjenje 77letnega očeta, ki že veliko lēt ni hodil v cerkev, ne prejemal ss. zakramentov; duhovne je zaničeval, celo svoje otroke zavoljo molitve in obiskovanja cerkve na vso moč žalil, akoravno so mu skerbno stregli in mu skazovali pravo otroško ljubezen. Poslednjič se je vendar presv. Jezusovo Serce na premoč priprošnjo naše ljube Gospe usmililo njega in njegove družine; pred kratkim časom je namreč razodel željo iti v cerkev, da bi prejel ss. zakramente. Ker mu

zavoljo velike telesne slabosti to ni bilo mogoče, je prosil mašnika k sebi, se je spovedal ter prejel s pravo pobožnostjo klečē ss. zakramente; od tega dne opravlja vsakdanjo molitev in tudi s svojimi lepo ravnā. Čast in hvala bodi toraj vselej pomočnemu maternemu sercu Marijnemu, ki zares nihče ne more reči, da bi ne bil uslišan, ako se je zaupljivo in stanovitno zatekal k Mariji, pribežališu grešnikov. (Monat-Rosen.)

Laška lakota in laška svoboda pod novim Saturnom.

Lahoni v Rimu si vsako leto glavo tarejo, da bi našli kaj novega, s čimur bi katoliško prebivalstvo mamili in mu iz glave izbijali srečne čase, ki jih je imelo pod papeževo vlado. Letos so neko novo barko spustili v Tiberu. Imenujejo to tvorbo „Saturn“; pa ni kaj bistroumno izvoljeno ime, kakor meni „Unitā“. Saturn je bil namreč malik, ki je žerl svoje lastne otroke. Ne manj zloglasen slovez je imel Saturn iz tega, da je bil s prestola vergel svojega lastnega očeta!

Kaj ko bi bilo laško framaonstvo in lažiliberstvo ta obnovljeni malik, ki je s prestola vergel svojega lastnega očeta, dobrotljivega Pija, in zdaj pojedla svoje lastne otroke, ki gladu po ulicah cepajo in umirajo? Požerl jim je ta gladu samostane in njih premoženje ter druge naprave, po katerih je na tisuče revežev bilo nasitovanih. Požerl jim je duhovske dobra, ki so bile zakladnica vsim revežem. Požerl jim je šole, v katerih se je mladina učila čednega življenja, ljubezni Božje in strahu Božjega. „Initium sapientiae timor Domini.“ „Začetek modrosti je strah Božji.“ Požerl jim je — kakor je pravil poslanec Crispi 7. svečana v laškem državnem zboru, požerl jim prihodke tabaka, ki so jih prodali. Požerl kronske posestva, železnice. Naložil pa je podložnim plačati 4 milijone več davka, kolikor prime-roma še Francozi ne plačujejo!

Stari Saturn, ki se je v novi podobi vernil v Rim, tam ne najde ne zlata, ne kruha; najde pa papir *) in lakoto. Zato ni čudo, kar „Riforma“ naznanuje, da je bil „Pust v Rimu silo meršav, volja razveseljevati se prav majhna“.

Razgled po svetu.

Nemško. Bizmark je dolgonosast lesjak, vender celo v Berlinu ne more odverniti vsih katoliških skazovanj. Katoliškega taborja bi pač ne bil dopustil v Berlinu, do te kapljice svobode se ni zmožen povzdigniti; toda ondotni katoličani vedó taki tabor nadomestiti. Po stolnem mestu namreč gre od roke do roke pisanje, na katero se vsi pravi katoličani podpisujejo.

V tem pismu je izrečeno priznanje in zahvala vojvodu Norfolškemu kakor predsedniku katoliških taborov v Londonu 6. svečana, zahvala za priserčno sočutje, ki so ga angleški katoličani skazali nemškim katoličanom. S tem velikanskim skazovanjem so oserčeni v brambi cerkvenih korist, ki so občne vsim katoličanom vesoljnega sveta. Vsi poslanci oddelka v središu obeh sbor-

*) Papirnat denar. Po Marku Minghetu popravljeni „Virgil“ inenuje sedanjo Italijo: „Cartacea tellus“, t. j. „papirnata zemlja“. Kako je tedaj ta reč? Ali ni tudi v Ljubljani taci „slamnatih“ modrijanov, taci časniških „kapacitēt“, ki „novo Italijo“ blagrujejo, ki nekaj vertačijo o „svobodi“?.. Koliko daste za „svobodnega“ merliča, ki na „svobodnih“ rimskih ulicah leži, ki ga je ugonobila „svobodna lakota“?

nic, nemške in pruske, so že podpisali svoje imena na to skazovanje. — O tej priliki se nam vsiljuje misel: kako častitljiva je vzajemna vojska katoličanov po vsem svetu; — kako révni, zanikarni, nevredni pa so judeži, ki so izdali svojo mater Cerkev in se potegujejo pod kakoršnim koli imenom za svojo lastno časno sramoto in večno nesrečo!

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. Zahvala. Prav serčno zahvalo naznanjem spoštovanim sosedom in vsemu drugemu občinstvu za tako obilno vdeleženje pri pokopu našega nepozabljivega očeta Simon-a Kalan-a. Bodi vsim bližnjim in daljnim sorodovincem, znancem in prijateljem priporočen v molitev in spomin.

Neža Kalanova,
vdova s peterimi otroci.

— **Katoliška družba** za Kranjsko ima v nedeljo 1. sušca v svojih prostorih v Virantovi hiši svoj letni shod. Dopoldne o poli-enajstih ima družba sv. mašo v nunski cerkvi. Shod se prične zvečer ob 6 uri. Na dnevnem redu je: 1. Govor; 2. tajnikovo poročilo; 3. poročilo dobrotne oddelka; 4. nasveti in predlogi posameznih udov; 5. volitev novega odbora; 6. sklepni govor.

O tej priliki naznanimo, da je odbor znižal ceno silo koristnih bukev „Keršanska izreja“ takó, da so po 15 kr., ako jih kdo saj 10 skup vzame, sicer pa po 20 kr.

— **Milgosp. Francišk Malczynski**, škof v Alessi v Albaniji, je šel uni teden skoz Ljubljano v Rim. Pomóči iše, da bi napravil bogoslovsko semenišče za svojo deleč raztreseno škofijo s kacími 24 duhovnjaki. Njegovi verniki, kacíh 22,000 katoličanov, so Albanci in po nekoliko, mislimo, tudi Sloveni. Škof je Poljec; študiral je v Propagandi v Rimu in posvečen za škofa je l. 1870. Slovani sploh so goreči misijonarji, posebno hvale vredno pa je, da so se zdaj jeli močno obračati na vzhodnje kraje, naj se ta del svetá zopet sv. Cerkvi pridobi, ter se ljudje tako lepih duhovnih zmožnost iz tolikoletne sužnjosti rešijo. Albanija (Arnavt), gorata zemlja ob jadranskem in jonskem morji, obsega del nekdanjega Epira in Ilirije, ima čverst narod, kak pol-drugi milijon prebivalcev. Černogorci, Bošnjaki, Serbi, Greki i. d. so njih sosedje. Naj več jih je mohamedanov, manj grekov razkolnikov in še manj katoličanov. Ako prav vemo, ima sultan iz belo-oblečenih albanskih mladenčev posebno telesno stražo. Juri Škenderbeg je bil nekoliko časa Albanijo storil samosvojno in odbijal je turške napade do svoje smerti (od 1443 do 1467), sicer pa so bili Turku podložni. Zaupljivo bi se dalo v Albaniji kaj storiti za razširjanje sv. vere, ako dežela dobí gorečih duhovnov, in k temu so potrebe ravno dobre semeniša. Dobro delo je toraj, kdor kaj stori za katoličane v Albaniji.

V Ternovem pri bolnikih za kozami so naprošene za postrežbo usmiljene sestre, ker strežba družega osebstva ni bila za rabo. — Zakaj niste raji tistih liberalcev poklicali, ki redove obirajo in preganjajo, zlasti osebstva liberalnih časnikov? —

V Lavantinski škofiji se bode delil zakrament sv. birme v dekanijah: Sv. Jurij na Ščavnici, Laško, Cirkovice in Saleška dolina. Dnevi za posamezne fare se bodo naznanili pozneje.

Cesar ima danes, v petek, priti nazaj iz Rusovskega.

Ministerstvo je s 15 glasovi zmagalo v zadevi koleka (štampeljna), ki se bode sicer ohranil, ali ministerstvo zgubljuje vsled tega prijatle in obetajo mu celo že prekuc.

Iz Dunaja hoče vediti na pol vstavoveren list, da vstavoverna stranka ne bode privolila davka državi, dokler tiste nove zoperverske postave niso od gosposke zbornice sprejete in od cesarja poterjene! — Ali tako?? So mar samo taki poslanci v državnem zboru, kateri hočejo zatirati vero naj večí večíne avstrijskih prebivalcev? Ima mar brezversko-liberalna stran več govoriti, kakor cesar in njegovi narodi? „Sicer je pa tako trinoško strašilo najberže le želja dopisnika in njegovega lista.

Vtkanje v cerkvene rečí je sedanjemu svetu orožje, s katerim pekli Cerkev in njene vernike. Rus ubogim katoliškim zedinjencem v njih obrede vsiljuje ruski jezik; verniki pa tega nikakor nočejo, in kjer se upirajo, jih ruski poveljniki streljajo, barbarsko tepejo, v železje vklepajo in odvažajo! — Ubogi katoličani! —

Duhorske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Čč. gg. Albert Nagy, dekan v Cirkovicah, in Matija Grosskosch, župnik v Brezji, gresta v pokoj. — Č. g. Martin Strajnsak je postal oskerbnik Cirkoviške dekanije; č. g. Matija Fric, dekan pri Veliki Nedelji, kn. vl. Lavant. duh. svetovalec, in č. g. Anton Lednik, oskerb. kaplan v Cirkovicah. — Prestavljena sta čč. gg. kaplana: Janez Kunce za II. k sv. Magdalenj v Mariboru, in Jožef Zatler za II. v Stari terg. Čč. gg. kaplana France Jug in Henrik Verk ostaneta na svojih sedanjih štacijah, namreč pri sv. Martinu v Rožni dolini in pri sv. Francišku — Cirkoviška fara in fara sv. Ruperta pri Laškem ste do 1. aprila t. l. razpisane. — Umerl je č. g. Juri Tofant, duhoven v pokoji. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Po gosp. kan. Urhu 3 gl. sr. st. den. in 1 gl. a. v. — Neimenovan 10 gl. — G. A. Urbas 1 gl. in Neim. 20 gl. s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro in za odpušanje grehov. — Neimenovan 1 gl. ravno tako.

Za afrikanski misijon: G. A. Urbas 1 gl. — L. Pavlin 1 gl. po g. Rozm. — Z Breznice po g. J. B. 4 gl. 10 kr.

Za ameriški misijon: G. A. Urbas 1 gl.

Za bulgarski misijon: Neimenovan 10 gl.

Za Trapište v Bosni: G. Tom. Kajdiž 1 gl. 50 kr.

Za družbo čistega spočetja: Z Breznice po g. J. B. 4 gl. 10 kr.

Za bratorščino sv. Leopolda: Z Breznice po g. J. B. 1 gl. 90. kr.

Za kranjske usmiljene sestre v Banjaloki: Neimenovana roka 20 gl. — Neimenovana gospodičina 1 gl. — J. Kajzar več zvezčičev podobic. — G. J. Podobnik veliko podobic. — Neimn. 60 kr. — Neim. veliko podobic.

Popravek. V zadnjem listu str. 62 beri ceno za: „Dve veliki maši“ 50 kr. (ne 60 kr.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

Prav lepa hvala! — Č. g. J. J — v Ž.: Bila je neljuba pomota odpravnštva (ne vredništva), toraj brez zamere. — Več gg. dopisnikom: Nekaj prav težko odločljivih spisov prihodnjič pride.